

Sommersamling i Østfold

Det begynte med en idéutveksling mellom fylkestannlege Kari Brandal Backe og noen av Østfolds spesialister. Fylket er «selvforsynt» med alle godkjente odontologiske spesialiteter og spesialutdanninger, noe de beskjedne østfoldingene burde være stolt av. Hvordan skulle vi eksponere dette i Østfold?

De som kjenner fylkestannlegen i Østfold, vet at det ikke er langt fra tanke til handling. Et brev og noen telefonsamtaler mellom fylkestannlegen og spesialistene, og det var enighet om å lage en kursdag for hele tannhelseteamet. Det var ønske om at «tannfolk» fra alle kategorier skulle bidra, og med temaet implantatbehandling, ubeskjeden kalt: «Spesialistforum: Implantatbehandling, sett fra ulike ståsted» fikk vi inn protetikeren, kirurgen, periodontisten, pedodontisten, kjeveortoped, radiologen og i tillegg teknikeren. Ideene blomstret... Og sponsorene kom med.

Det falt naturlig å arrangere kurset som en sommeravslutning kombinert med grillfest. En fagsamling med god mat og jazz, der de mange kollegene innen offentlig og privat sektor skulle få tid til å prate sammen og hygge seg. Samarbeid går mye bedre dersom vi kjenner hverandre.

En regnfull marsdag i Moss inviterte en oralkirurg, Anders Heyden, en periodontist, Tore S. Johansen, og to tannleger med spesialitet i protetik og bittfunksjon, Peter Wiig og Kai Hannestad, fylkestannlegen til idédugnad. Denne gruppen ble drivkreftene gjennom hele prosessen. I slutten av mai møttes så representanter for alle «disipliner» inkludert tannteknikere (med unntak av endodontist). Det ble lagt opp til korte innlegg under fellesnevneren: «Implantatbehandling: Pasientutvelgelse – kaspresentasjon – oppfølging og fremtid».

Den 16. juni møttes i underkant av 200 tannhelsearbeidere i Sarpsborg kino til faglig inspirasjon og kollegialt samvær. Innleggene, hvert på 10–15 minutter, ga raske skiftinger, og ble godt mottatt av kursdeltakerne. Det var viktig at ingen rakk å «bli trette» i et halvmørkt lokale, for utenfor lokket en av de sjeldne sommerdagene dette året.

Åpningen ved fylkestannlegen inneholdt bl.a. presentasjon av fylkets ulike spesialister gjennom en gjettekonkurranse der bilder av de ærverdige i ung alder ble vist. Så overtok fylkets spesialister og presenterte dagens tema, dyktig holdt i tømme av ordstyrerne, Anders Heyden og Peter Wiig. Tidsskjemaet måtte holdes, slik at ikke lammene på grillene skulle bli svidd.

Anders Heyden dro det hele i gang med historikk omkring det å erstatte tapte tenner kirurgisk og beskrivelse av den kliniske prosedyren innen kirurgien. Kai Hannestad gikk så gjennom den preprotetiske evalueringen. Om samarbeidet mellom pasienten og de ulike tannhelseteamene for å finne frem til den beste løsningen ut fra forventninger, oral status mht. hårdvev og bløtvev, helsetilstand generelt, økonomi og fremtidige muligheter til oppfølging. Han belyste også én-tannsimplantatet; vanlige indikasjoner, terminologi og viste kaspresentasjoner, behandling, oppfølging og fremtid.

Kjeveortopedene Roar Hovland og Tove Stene kom med sine betraktninger om løsninger ved tanntap eller agenesier, enten ved ren kjeveortopedisk behandling der luker kan lukkes, tenner flyttes og formes om ved hjelp av protetik eller kompositter, eller kombinasjonsløsninger der det lages luker der implantat kan settes inn. Vurderingene omfatter plassforhold innen kjevvene, mellom kjevvene, periodontale – og tannanatomiske forhold. Kan autotransplantasjon være en løsning? «Tenner vi biologisk, er det best med egne

tenner, og dersom vi må ha implantater, bør de stå lengst bak i munnen?» – var budskapet fra kjeveortopedene. Kaspresentasjonene deres viste at mye kan gjøres protetisk/ konservativt med estetikken i fronten.

Pedodontisten Kirsti Øyen viste eksempler fra behandlingen av barn, traumekasus der en måtte vente på vekst mm. før permanent løsning kunne gjennomføres. Her var det samarbeid mellom kjeveortoped, pedodontist og teknikere som ga resultater.

Østfold har landets eneste ansiktsradiolog utenfor fakultetene, og Bjørn Mork Knutsen viste oss mulighetene til å vurdere implantatkasus røntgenologisk, både i forberedende fase og i oppfølgingen. Han gjennomgikk dagens røntgenutstyr og demonstrert fordelene med lavere røntgendoser og mindre miljøbelastninger.

Så var det periodontistene Kari Monefeldt og Lars Walle. Sistnevnte så fersk spesialist i perio at han gikk nesten rett fra eksamensbordet til å forelese om periimplantitt for kolleger i hjemfylket. Kari Monefeldt tok for seg periodontale infeksjoner og implantater, vurderingene forut for behandling og NTFs retningslinjer for behandling med implantatforankrede proteser. Konklusjonen på innlegget ble at periodontitt ikke er en kontraindikasjon mot implantatbehandling, men sykdommen må være under kontroll og det kreves god oppfølging og vedlikeholdsbehandling.

Teknikernes utfordringer i fremstillingen av selve protetikken fikk vi demonstrert ved en flott gjennomgang presentert av tekniker Svein Thorstensen (riktignok fra Oslo, men dratt med i prosjektet av tanntekniker Nils Chr. Rieber-Mohn, Halden).

Lars Walle ga innblikk i periimplantitt, hva denne «nye» formen for periodontitt er, frekvensen av sykdommen, risikofaktorer, symptomer (eller mangel

på slike siden implantatet ikke har innervasjon) og behandling, godt belyst gjennom kasuistikker.

Til slutt tok Peter Wiig for seg målet med oppfølgingen, å bevare bennivå, bløtvev, funksjon og estetikk, og videre hvordan en prøver å nå målet gjennom oppfølging av suprakonstruksjonen og bløtvevet via diagnostikk og klinisk røntgenologisk behandling og instruksjon. I sitt andre innlegg i oppsummeringssekvensen ga han en innføring i forskningen omkring implantater, «fra ide til klinikk», med innblikk i ideer, ønsker, utvikling og pasientutvelgelse, Anders Heyden oppsummerte dagen og slapp til sist til Kari Fylkestannlege, som takket alle de faglige bidragsyterne så vel som sponsorene før vi raskt forflyttet oss til andre del av sommersamlingen: grillfest med hattekonkurranse og musikalske innslag i hagen utenfor Fylkeshuset. Dette gjentar vi gjerne!

Kirsten Halonen